

Managementul deșeurilor - nivel European (UE)

În 14 Iulie 2021 Comisia Europeană a adoptat un set de propuneri ce urmăresc să transforme clima, sistemul energetic, transportul și politicile fiscale ale UE pentru a atinge o reducere a emisiilor cu cel puțin 55% până în 2030 comparativ cu nivelurile din 1990.

Atingerea acestor scopuri este esențială pentru ca Uniunea Europeană să devină primul continent neutru din punct de vedere a dioxidului de carbon până în 2050. În acest sens managementul resurselor și a deșeurilor ocupă un rol central în efortul de a reduce poluarea și a crește eficiența economică a proceselor industriale în interiorul UE.

Cadrul legislativ european de management al deșeurilor este fundamentat în [Directiva 2008/98/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008. Scopul principal urmărit de acest cadru este de a „stabili măsuri pentru a proteja mediul și sănătatea populației prin prevenirea sau reducerea generării de deșeurii [...] pentru (*n.a. a asigura*) tranziția către o economie circulară și pentru a garanta competitivitatea Uniunii pe termen lung”.

Cadrul european subliniază o serie de principii generale care ar trebui să se regăsească în orice strategie de management a deșeurilor. Astfel, conform acestor principii, toate strategiile de management ale deșeurilor din spațiul comunitar ar trebui:

- *Să evite să pună în pericol sănătatea umană și orice daună de mediu;*
- *Să nu expună riscului apa, aerul, solul, plantele sau animalele;*
- *Să nu cauzeze disconfort sonor sau de miros;*
- *Să nu afecteze localitățile rurale sau alte locuri de interes special.*

Baza strategiei Uniunii Europene de management a deșeurilor este așa-numita ierarhie a deșeurilor. Aceasta este constituită din 5 pași de la cel mai dezirabil la cel mai indezirabil.

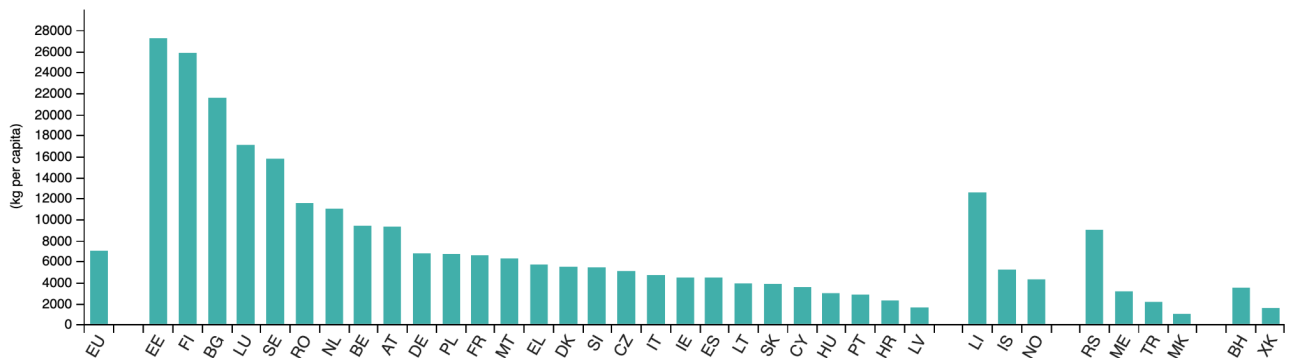
1. **Prevenirea** - este cel mai important criteriu care ar trebui să ghideze o strategie de management a deșeurilor. Acesta presupune defapt existența unui mecanism, atât la nivel de consumator cât și la nivel de producător, care să evite transformarea produselor în deșeuri în primă instanță.
 - a. Un bun exemplu în acest sens este un design al produselor care ar preveni aruncarea acestora - containere reutilizabile pentru detergenți, plase de cumpărături rezistente la uzură sau borcane reutilizabile (cu toții cunoaștem acele borcane pentru murături pe care le utilizăm mulți ani în șir). Acestea sunt exemple bune de a preveni consumul, respectiv aruncarea resurselor.
2. **Pregătirea pentru reutilizare** - poate presupune de exemplu dezvoltarea unei infrastructuri de reparare, recondiționare sau refacere a bunurilor ce ar permite păstrarea lor în circuitul economic. În acest fel am evita transformarea acestor bunuri în deșeuri.
 - a. Atunci când putem să reparăm încălțăminte, rucsacul sau fierbătorul, ar trebui să o facem. În acest fel reducem cantitatea deșeurilor, reducem și cheltuielile individuale și asigurăm longevitatea produselor.
 - b. Producătorii la rândul lor ar trebui să ofere garanții extinse produselor, ceea ce ar permite menținerea bunurilor în circuitul economic pentru o perioadă cât mai lungă.
3. **Reciclare** - acest pas vine abia pe locul trei ca și dezirabilitate și presupune dezvoltarea unei infrastructuri de colectare și prelucrare selectivă a deșeurilor ce ar permite obținerea materiei prime pentru producție de bunuri din deșeuri, evitând astfel necesitatea de a extrage materialele prime, respectiv reducând extrem de mult emisiile de gaze cu efect de seră.
 - a. Probabil cel mai cunoscut exemplu în acest sens este plasticul și reciclarea acestuia. Peturile de plastic ajunse la stația de sortare vor fi curățate și prelucrate

astfel încât acestea vor ajunge granule de plastic ce pot fi refolosite pentru a produce alte sticle de plastic.
4. **Recuperare** - presupune alte operațiuni de valorificare, precum valorificare energetică. În acest caz, deșeurile pot fi incinerate în spații special amenajate pentru a produce energie termică sau energie electrică. Aceste spații trebuie să fie dotate cu filtre de captare a emisiilor de CO₂ și să reducă pe cât de mult posibil poluarea rezultată de pe urma incinerării. Chiar dacă aceste spații sunt dotate cu filtre de captarea a CO₂, recuperarea energetică este o soluție relativ rea deoarece în acest fel nu mai putem recupera materialele, respectiv reduce costurile de producție pentru bunurile noi.
5. **Eliminarea** - este cel mai indezirabil și de evitat pas într-o strategie de management al deșeurilor. Aceasta presupune "aruncarea" deșeurilor în spații special amenajate. Acest pas este cel mai indezirabil și respectiv primul care ar trebui eliminat dintr-o strategie de management al deșeurilor.

De ce este necesară o abordare integrată a managementului deșeurilor?

În 2018, un cetățean European produce în medie 7.050 kg de deșeuri. Din păcate, în cazul României această cifră este de 11.500 kg per capita. Pentru a reduce poluarea, ar trebui să reducem pe cât de mult posibil cantitatea de deșeuri produse. Acest lucru poate fi obținut prin cooperarea producătorilor, furnizorilor și consumatorilor. Reducând cantitatea deșeurilor vom contribui la reducerea poluării și la creșterea rezilienței economice prin menținerea produselor în circulație o perioadă cât mai îndelungată.

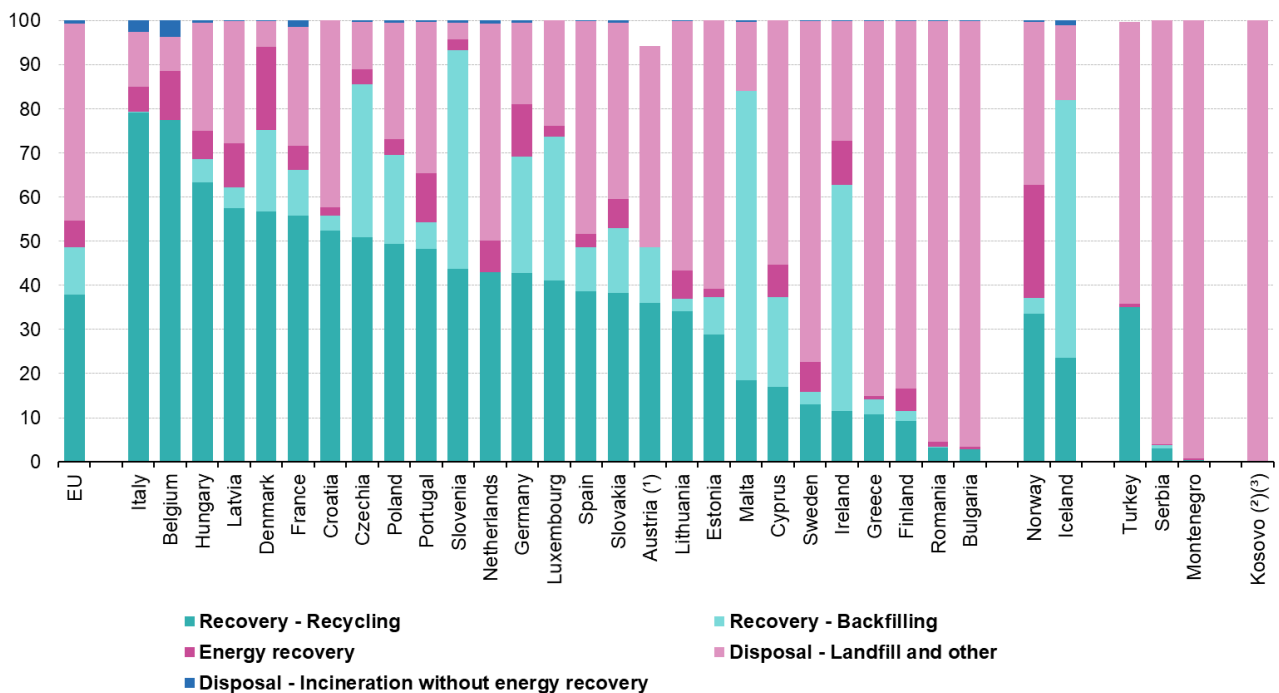
Waste generation, 2018

Situația stă însă mult mai rău dacă ne uităm ce se întâmplă cu deșeurile generate. Astfel la nivelul anului 2018, în România, cantitatea de deșeuri pregătite pentru reutilizare sau reciclate (deci cele care ar corespunde pașilor 2 și 3 din ierarhia deșeurilor) era de mai puțin de 5%, circa 1% erau valorificate energetic iar restul 94% pur și simplu eliminate/depozitate. Doar Bulgaria stă mai prost la acest capitol în UE.

Waste treatment by type of recovery and disposal, 2018

(% of total treatment)

(1) No data available for energy recovery and incineration without energy recovery.

(2) No data available for incineration without energy recovery.

(3) This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo Declaration of Independence.